

- Іванілов О. С. Економіка підприємства : підруч. Київ, 2009. 728 с.
- Економіка підприємства : підручник / за заг. ред. Л. Л. Ковальської, І. В. Кривов'язюка. Київ : Кондор, 2020. 700 с.
- Бойчик І. М. Економіка підприємства : підручник. Київ : Кондор, 2016. 378 с.
- Причепя О. В., Руда Л. П. Економіка та організація виробництва : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2017. 186 с.
- Основи економічної теорії : підручник. 2003. URL: <https://library.if.ua/books/67.html>
- Шаповал О. Ф., Бутнік-Сіверський О. Б. Ціна продукції: успіх діяльності підприємства. *Харчова і переробна промисловість*. 1995. № 1. С. 10–11. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8af99ad1-c6ea-4423-8e65-a00d869965a1/content>
- Види та структура собівартості продукції підприємства. Реферат. *Osvita.ua*. URL: https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/21913/

REFERENCES

Boichyk, I. M. *Ekonomika pidpriemstva* [Business Economics]. Kyiv: Kondor, 2016.

- Dmytriiev, I. A., and Shevchenko, I. Yu. *Ekonomika pidpriemstva* [Business Economics]. Kharkiv, 2018.
- Ekonomika pidpriemstva* [Business Economics] / ed. by L. Kovalska, I. Kryvoviazziuk. Kyiv: Kondor, 2020.
- Ivanilov, O. S. *Ekonomika pidpriemstva* [Business Economics]. Kyiv, 2009.
- “Osnovy ekonomichnoi teorii” [Foundations of Economic Theory]. 2003. <https://library.if.ua/books/67.html>
- Prychepa, O. V., and Ruda, L. P. *Ekonomika ta orhanizatsiia vyrobnytstva* [Economy and Organization of Production]. Vinnytsia: VNTU, 2017.
- Shapoval, O. F., and Butnik-Siverskyi, O. B. “Tsina produkt-sii: uspikh diialnosti pidpriemstva” [Product Price: The Success of the Enterprise]. *Kharchova i pererobna promyslovist*. no. 1 (1995): 10-11. <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8af99ad1-c6ea-4423-8e65-a00d869965a1/content>
- “Vydy ta struktura sobivartosti produktsii pidpriemstva. Referat” [Types and Cost Structure of the Company's Products. Abstract]. *Osvita.ua*. https://osvita.ua/vnz/reports/econom_pidpr/21913/

УДК 338.1

JEL: D24; M21; O10

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-5-338-344>

ОЦІНКА ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

©2024 ХАХАЛЄВ Д. О.

УДК 338.1

JEL: D24; M21; O10

Хахалєв Д. О. Оцінка забезпеченості сталого розвитку підприємства

Метою статті є визначення системи показників для оцінки забезпеченості сталого розвитку підприємства, сильних і слабких сторін в наявній практиці його функціонування з метою подальшого формування стратегії розвитку. У статті досліджено питання оцінки забезпеченості сталого розвитку підприємства, що є ключовим аспектом сучасного бізнес-менеджменту. Сталій розвиток підприємства охоплює економічні, екологічні та соціальні аспекти, які мають бути гармонійно інтегровані для досягнення довгострокової стабільності та конкурентоспроможності. Автор аналізує різні методологічні підходи до оцінки сталого розвитку, включно з такими кількісними та якісними показниками, як індекси стійкості, екологічні та соціальні звіти. Розглянуто аспекти оцінки результативності функціонування підприємства через систему оцінювання економічної, соціальної та екологічної складових сталого розвитку. Розроблено методи та інструменти для управління сталим розвитком, які дозволяють ідентифікувати джерела, сутність і напрями змін для забезпечення стійкості. Уточнено визначення категорії «механізм управління сталим розвитком». Визначено, що одним із важливих інструментів є проведення незалежних аудиторських перевірок, які дозволяють оцінити відповідність діяльності підприємства міжнародним стандартам сталого розвитку, таким як ISO 26000 (соціальна відповідальність) та ISO 14001 (екологічне управління). Такі перевірки допомагають ідентифікувати перешкоди та визначити напрями й інструменти підвищення результативності функціонування підприємства. Особлива увага приділяється ролі стратегічного планування та управління ресурсами в контексті сталого розвитку, а також впливу зовнішніх факторів, таких як законодавство та ринкові умови. У результаті дослідження було запропоновано систему показників оцінки сталого розвитку підприємства, що включає показники економічної ефективності, екологічної відповідальності та соціальної справедливості. Висновки та пропозиції доцільно використовувати в роботі менеджерів та дослідників, зацікавлених у впровадженні та вдосконаленні стратегій сталого розвитку на підприємствах.

Ключові слова: сталій розвиток, підприємство, показники оцінки, механізм управління сталим розвитком підприємства, складові сталого розвитку.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 9.

Хахалєв Дмитро Олександрович – кандидат економічних наук, начальник департаменту податкового контролю стратегічних активів, ТОВ «ТАС ЕССЕТ МЕНЕДЖМЕНТ» (вул. Велика Васильківська/Басейна, 1-3/2, Київ, 01024, Україна)

E-mail: хахалєв@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-4861-3550>

Khakhaliev D. O. Assessment of the Provision of Sustainable Development of Enterprise

The aim of the article is to define a system of indicators for assessing the provision of sustainable development of enterprise, strengths and weaknesses in the existing practice of its functioning in order to further form a development strategy. The article examines the issue of assessing the provision of sustainable development of enterprise, which is a key aspect of modern business management. Sustainable development of an enterprise encompasses economic, ecological and social aspects that must be harmoniously integrated to achieve long-term stability and competitiveness. The author analyzes various methodological approaches to assessing sustainable development, including such quantitative and qualitative indicators as sustainability indices, environmental and social reports. The aspects of assessing the effectiveness of the enterprise's functioning through the system of assessment of the economic, social and ecological components of sustainable development are considered. Methods and instruments for sustainable development management have been developed, enabling identification of the sources, essence and directions of change to ensure sustainability. The definition of the category of «sustainable development management mechanism» has been clarified. It is determined that one of the important instruments is to conduct independent audits, which allow to assess the compliance of the enterprise's activities with international standards of sustainable development, such as ISO 26000 (social responsibility) and ISO 14001 (environmental management). Such inspections help to identify obstacles and define areas and tools for improving the performance of the enterprise. Particular attention is paid to the role of strategic planning and resource management in the context of sustainable development, as well as the influence of external factors such as legislation and market conditions. As a result of the study, a system of indicators for assessing the sustainable development of enterprise has been proposed, including indicators of economic efficiency, environmental responsibility and social justice. Conclusions and proposals should be used in the work of managers and researchers interested in the implementation and improvement of sustainable development strategies in enterprises.

Keywords: sustainable development, enterprise, assessment indicators, mechanism for managing sustainable development of the enterprise, components of sustainable development.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 9.

Khakhaliev Dmytro O. – PhD (Economics), Head of the Department of Tax Control of Strategic Assets, “TAS ESSET MANAGEMENT” LLC (1-3/2 Velyka Vasylykivska/ Baseina Str., Kyiv, 01024, Ukraine)

E-mail: xaxalev@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-4861-3550>

Сталий розвиток передбачає забезпечення економічного зростання, соціального добробуту та збереження навколишнього середовища. Для підприємств це означає не лише максимізацію прибутку, але й відповідальне ставлення до соціальних та екологічних аспектів своєї діяльності. У сучасних умовах економічної діяльності питання сталого розвитку підприємств набувають усе більшої ваги тому, що оцінка забезпеченості сталого розвитку підприємства є ключовим аспектом сучасного менеджменту, який спрямований на досягнення балансу між економічним зростанням, соціальною відповідальністю та екологічною стійкістю. Сталий розвиток передбачає не лише фінансовий успіх підприємства, але й його здатність забезпечити функціонування та розвиток у довгостроковій перспективі в гармонії з навколишнім середовищем і суспільством. Ця концепція набуває все більшої актуальності в умовах глобальних викликів, таких як зміна клімату, ресурсні обмеження та соціальна нерівність.

Питання проведення оцінки забезпечення сталого розвитку підприємств досліджували такі провідні вчені, як Бурда А. І., Васюк Н. В., Квятковська Л. А., Мельник Л. Г., Мірошниченко О. В., Пакулін С. Л., Шевчук В. Я. та ін.

Аналіз наукових праць показує, що, більшість науковців зосереджують увагу на параметричних характеристиках сталого розвитку, тому існує потреба в застосуванні системного підходу до визна-

чення груп показників оцінки забезпечення сталого розвитку підприємства.

Метою статті є визначення системи показників для оцінки забезпеченості сталого розвитку підприємства щодо визначення сильних і слабких сторін в наявній практиці його функціонування з метою подальшого формування стратегії розвитку.

Сталий розвиток передбачає новий підхід до прийняття рішень у всіх секторах суспільства, що вимагає глибокого та комплекснішого аналізу взаємозв'язків між економічними, соціальними та екологічними аспектами з метою моделювання різних варіантів розвитку, з високою точністю прогнозування та вибору найоптимальнішого результату. Оцінка забезпеченості сталого розвитку підприємства є важливим елементом стратегічного управління, що дозволяє підприємству не лише функціонувати в умовах ринкової конкуренції, але й забезпечити розвиток у довгостроковій перспективі.

Розвиток підприємства як економічної системи відображає характер змін, що відбуваються в ній з часом. Це послідовна низка переходів від одного стану до іншого – від заснування компанії до її ліквідації. Підприємство розглядається як відокремлена, економічно самостійна, відкрита система, що взаємодіє із зовнішнім середовищем і виробляє певну продукцію чи послуги. Основою розвитку є різноманітні зміни у внутрішньому та

зовнішньому середовищі. Ці зміни є об'єктивним результатом взаємодії економічних об'єктів, їх властивостей і характеристик.

Сталий розвиток підприємства базується на концепції сталого розвитку, прийнятій ООН у 1987 році, що передбачає узгодження та баланс економічних, соціальних та екологічних аспектів діяльності задля задоволення потреб нинішнього покоління без шкоди можливостям майбутніх поколінь. Проте сталий розвиток фокусується переважно на фінансово-економічній стабільності та життєстійкості підприємства для забезпечення стійкого зростання прибутків, доходів, обсягів виробництва в довгостроковій перспективі, причому екологічна та соціальна складові можуть враховуватись, але не є пріоритетом [1].

Ключовим аспектом сталого розвитку підприємства є забезпечення механізму управління, який включає розробку стратегічних планів, формування ефективної системи комунікацій, а також розподіл обов'язків між співпрацівниками. Важливою складовою є також впровадження інформаційних технологій для автоматизації процесів та підвищення оперативності прийняття рішень. Крім того, необхідно забезпечити контроль і аналіз результатів діяльності з метою своєчасного виявлення проблем з наступним коригуванням стратегії розвитку. Таким чином, належне управління підприємством сприятиме його стабільності та зростанню.

Забезпечення механізму управління підприємством базується на певних принципах і методах, що водночас є характерними для механізму сталого розвитку. При визначенні складу цих принципів необхідно враховувати їхню відповідність цілям, зв'язкам і правовим аспектам управління (табл. 1).

Інтеграція принципів сталого розвитку в стратегічне управління підприємством є важливою умовою для досягнення довгострокового успіху. Це передбачає розробку та впровадження комплексних стратегій, які враховують усі три складові сталого розвитку, тому підприємствам необхідно формувати їх, спрямовуючи на зменшення негативного впливу на довкілля, поліпшення соціальних стандартів та забезпечення економічної стійкості.

Скопенко Н. С., Когут О. О. [3] характеризують основні кроки формування механізму сталого розвитку на підприємствах таким чином:

1. *Розробка стратегії для розвитку організації*, яка включає:
 - ✦ оцінку зовнішнього середовища;
 - ✦ аналіз поточного стану підприємства;
 - ✦ встановлення цільових орієнтирів для досягнення результатів – формулювання місії,

визначення цілей та стратегій сталого розвитку.

2. *Оцінка загального потенціалу розвитку*, включно з:
 - ✦ аналізом наявності ресурсів та компетенцій;
 - ✦ оцінкою фактичної внутрішньорівневої взаємодії в ланцюгу «ресурси – компетенції – результати»;
 - ✦ оцінкою фактичної міжрівневої взаємодії та збалансованості розвитку складових потенціалу.
3. *Проектування сталого розвитку*, включно з:
 - ✦ оцінкою ефективності проекту сталого розвитку;
 - ✦ розробкою системи цільових показників та інструментів для забезпечення сталого розвитку;
 - ✦ сценарним моделюванням і прогнозуванням майбутніх станів зовнішнього середовища.
4. *Реалізація стратегії сталого розвитку*, що включає:
 - ✦ моніторинг зовнішнього середовища;
 - ✦ адаптацію взаємодії ресурсів і компетенцій до умов середовища;
 - ✦ аналіз і оцінку отриманих результатів діяльності;
 - ✦ коригування цілей, їх пріоритетів та стратегій використання;
 - ✦ адаптацію (за необхідності) місії підприємства до нових умов середовища.

Механізм забезпечення сталого розвитку підприємства має включати такі складові [4]:

1. Оцінка поточних процесів на підприємстві з точки зору їх впливу на сталий розвиток.
2. Вибір стратегічних напрямків сталого розвитку для підприємства.
3. Визначення додаткових тактичних пріоритетів для забезпечення сталого розвитку.
4. Оцінка стратегічних і тактичних напрямів розвитку з погляду їхньої сталості.

Реалізація цього механізму в комплексі забезпечить повноту можливостей відновлення виробничих і господарських потужностей, а також забезпечить стабільність розвитку підприємства.

Отже, механізм управління сталим розвитком підприємства складається з різноманітних засобів, прийомів та стратегій, спрямованих на забезпечення довготривалого та збалансованого зростання компанії з урахуванням економічних, соціальних та екологічних факторів. Основними елементами цього механізму є: стратегічне планування, ефективне використання

Характеристика основних принципів сталого розвитку підприємства

Принцип	Зміст
Системність	Урахування внутрішніх багатосторонніх зв'язків та взаємозалежностей між елементами підприємства
Цілеспрямованість	Установлення коротко-, середньо- і довгострокових цілей підприємства відповідно до концепції сталого розвитку
Компетентність	Створення механізму сталого розвитку має охоплювати всі аспекти діяльності керованого об'єкта
Ієрархічність	Побудова багаторівневої структури
Зворотний зв'язок	Своєчасне та повне надання оперативної інформації про стан підприємства в систему його управління
Адаптивність	Підприємство, як відкрита система, має бути гнучким і адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі з метою забезпечення стабільного розвитку в довгостроковій перспективі
Цілісність	Рівномірний розвиток усіх підсистем підприємства та підтримка їхньої цілісності
Гнучкість	Кожне підприємство, яке прагне до зростання, має досліджувати зміни в ресурсному потенціалі та прогнозувати внутрішні та зовнішні джерела саморозвитку
Ресурсозбереження	Раціональне використання наявних ресурсів і впровадження ресурсощадних технологій у виробництві
Раціональне використання ресурсів	Постійне підвищення ефективності використання всіх ресурсів підприємства відповідно до його цілей
Динамічність	Взаємозалежність параметрів діяльності підприємства, де зміни в одних параметрах приводять до змін в інших

Джерело: узагальнено автором на основі [2].

ресурсів, інновації та корпоративна соціальна відповідальність.

Стратегічне планування включає розробку довгострокових цілей та їх інтеграцію в усі рівні управління підприємством. Ефективне використання ресурсів передбачає оптимізацію виробничих процесів і зниження витрат при одночасному підвищенні якості продукції або послуг. Інновації стимулюють розвиток нових продуктів, технологій і бізнес-моделей, що забезпечують конкурентоспроможність на ринку.

Корпоративна соціальна відповідальність є ключовим елементом, що передбачає турботу про співпрацівників, участь у соціальних проектах і зменшення негативного впливу на навколишнє середовище. Важливим аспектом є також постійний моніторинг і оцінка результатів, що дозволяє коригувати стратегії та оперативно реагувати на виклики.

Основна проблема полягає в необхідності розробки та впровадження ефективної системи оцінки забезпеченості сталого розвитку підприємства. Це містить в собі визначення та аналіз ключових показників, які відображають економічну, соціальну та екологічну складові сталого розвитку.

Степаненко Т. О. визначає такі основні кроки оцінки потенціалу підприємства [5]:

1. Визначення загальної мети сталого розвитку.
2. Конкретизація цієї мети для кожної складової потенціалу: економічного, соціального, екологічного.
3. Обчислення окремих показників для кожної складової.
4. Розрахунок загального показника потенціалу сталого розвитку.
5. Виявлення відмінностей між запланованими та фактичними показниками.

Зокрема, система показників сталого розвитку повинна відповідати таким критеріям:

- ✦ повністю відображати стан підприємства в динаміці, уникати специфічних аномалій у формуванні звітності на конкретні моменти часу (дедлайн подання звітності);
- ✦ визначати фінансово-технологічну залежність економічних процесів, що стосуються вдосконалення виробництва, виправлення диспропорцій у різних складових виробничої системи та складових виробничого процесу;
- ✦ бути ефективною основою для точного та повного відображення динамічних процесів на підприємстві з метою спрощення плану-

вання та оптимального управління на основі актуальних даних про його розвиток [6].

Зекономічної точки зору важливим аспектом оцінки сталості підприємств є аналіз ефективності підприємств. Він включає оцінку таких економічних аспектів:

- ✦ *Прибутковість*: оцінка сталості підприємства включає аналіз його фінансової продуктивності та прибутковості, вона охоплює оцінку рентабельності виробництва, ефективності використання ресурсів, прибутковості інвестицій та фінансової стійкості підприємства.
- ✦ *Економічний ризик*: оцінка ефективності включає аналіз економічного ризику, пов'язаного з діяльністю підприємства, наприклад оцінку факторів, які можуть вплинути на прибуток і стабільність підприємства, такі як зміни на ринку, конкуренція, коливання цін на сировину та зміни в законодавстві.
- ✦ *Впровадження інновацій*: оцінка ефективності включає аналіз здатності підприємства до інновацій та впровадження нових технологій. Це означає оцінку дослідницько-розвідувальних зусиль, інвестицій у дослідження та розвиток, а також здатність до адаптації до змінних умов ринку та технологій.
- ✦ *Управління вартістю та ресурсами*: охоплює оптимізацію використання ресурсів, ефективне управління запасами, контроль витрат і забезпечення ефективності виробничих процесів.
- ✦ *Ринкова конкурентоспроможність*: охоплює дослідження ринкової позиції підприємства, аналіз конкурентів, визначення унікальних конкурентних переваг і розробку стратегій для збереження або підвищення конкурентоспроможності.
- ✦ *Фінансове управління*: охоплює планування та управління бюджетом, фінансовий аналіз, управління оборотними коштами та капіталовкладеннями, а також оцінку фінансової стійкості та ліквідності підприємства.
- ✦ *Інвестиційна привабливість*: оцінка потенціалу для залучення інвестицій, аналіз ризиків та повернення інвестицій, а також здатність підприємства забезпечити достатній рівень дохідності для інвесторів [7].

Тендюк А. вважає, що «одним із сучасних інструментів впровадження стратегії сталого розвитку компанії є міжнародні стандарти, одним з яких є Global Reporting Initiative (GRI), що розробляє, документує та імплементує найкращі світові практи-

ки щодо комунікації, демонстрації відповідальності підприємства щодо його впливу на навколишнє середовище, економіку та суспільство. Ця система стандартів розроблена у 1997 році в рамках програми ООН з навколишнього середовища та розвитку в партнерстві та є засобом прозорості та діалогу між компаніями та їхніми зацікавленими сторонами (GRI, 2021). Згідно з цією системою стандартів передбачається, що система звітності підприємства у сфері сталого розвитку (G4) включає 90 показників результативності компаній за трьома напрямками: економічні (9 показників), екологічні (34 показника), соціальні (47 показників).

У рамках GRI застосовується система оцінки бізнесу, що базується на концепції *double materiality*, що означає двосторонню оцінку діяльності підприємства: «зовні всередину» – передбачає оцінку впливу тенденцій сталості на бізнес підприємства; «зсередини назовні» – оцінка діяльності підприємства щодо його впливу на суспільство та навколишнє середовище.

Відповідно, такий стандарт зосереджується на питаннях, пов'язаних із екологічними, соціальними та корпоративними методами управління, що досліджують та оцінюють вплив компанії на навколишнє середовище та стейкхолдерів, її підходи до управління; потенційні бізнес-ризиків та можливості в кожній із трьох сфер, а також процеси зворотного впливу» [8].

Метод аналізу сталого розвитку підприємства, який ґрунтується на узагальненні показників розвитку, схематично представлено на *рис. 1*. Узагальнення дозволяє сформулювати висновок, що відображає основні результати, переходячи на вищий рівень абстракції через виявлення загальних ознак (властивостей, відносин, тенденцій розвитку) об'єктів. Проте цей метод аналізу розглядає особливості розвитку підприємства лише з огляду на його ресурсне та фінансове забезпечення, тоді як результати діяльності підприємства значною мірою залежать від платоспроможного попиту на його продукцію.

Отже, основою для оцінки економічної складової сталого розвитку підприємства є його фінансова стійкість. Підприємство має бути здатним генерувати стабільний прибуток, інвестувати в інновації та розвиток, а також ефективно управляти ризиками. До ключових показників фінансової стійкості можна віднести рентабельність, ліквідність, оборотність активів та власного капіталу. Аналіз цих показників дозволяє оцінити здатність підприємства до стабільного зростання та адаптації до змін зовнішнього середовища.

Рис. 1. Схема показників сталого розвитку підприємства [9]

Соціальна складова сталого розвитку підприємства включає його вплив на працівників, споживачів, місцеві громади та суспільство загалом. Важливими показниками соціальної відповідальності є рівень задоволеності працівників, умови праці, можливості для професійного розвитку, дотримання прав людини та етичних норм. Підприємства, які активно інвестують у розвиток своїх співпрацівників, створюють безпечні та комфортні умови праці, зазвичай мають більш високу репутацію та лояльність з боку клієнтів.

Оцінка екологічної складової сталого розвитку передбачає аналіз впливу діяльності підприємства на навколишнє середовище. До основних показників можна віднести обсяг викидів парникових газів, споживання енергії та водних ресурсів, утворення відходів, а також впровадження екологічно чистих технологій. Підприємства, які впроваджують заходи з енергоефективності, використовують відновлювані джерела енергії та мінімізують негативний вплив на екосистеми, здатні знизити екологічні ризики та підвищити свою конкурентоспроможність.

ВИСНОВКИ

Оцінка забезпеченості сталого розвитку підприємства є багатограничним процесом, який вимагає системного підходу та врахування багатьох факторів. Упровадження принципів сталого розвитку дозволяє підприємствам не лише досягати економічних цілей, але й робити внесок у розв'язання

глобальних проблем, зберігаючи природні ресурси та забезпечуючи добробут суспільства. Механізм управління сталим розвитком підприємства інтегрує всі ці складові, забезпечуючи стабільний розвиток і стійкість бізнесу в умовах змінного зовнішнього середовища. Оцінка забезпеченості сталого розвитку підприємства може здійснюватися за допомогою різних методик та інструментів. Одним із популярних підходів є використання індексів сталого розвитку, які включають набір ключових показників за трьома основними напрямками: економічним, соціальним та екологічним. Ці індекси дозволяють здійснювати порівняльний аналіз між підприємствами та виявляти найкращі практики. Отже, сталий розвиток є ключовим фактором конкурентоспроможності та довгострокового успіху підприємства. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Командровська В. Є. Теоретико-методологічні основи концепції сталого розвитку підприємства. *Економічний вісник*. 2023. № 4. С. 157–166. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/84.157>
2. Грицина Л. Принципи сталого розвитку підприємств: порівняльний аналіз. *Економічний дискурс*. 2017. № 1. С. 33–41.
3. Скопенко Н. С., Когут О. О. Теоретичні та практичні аспекти забезпечення стійкого розвитку підприємств в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2022. № 1. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.1.5>

4. Колесніков А. П. Засади механізму забезпечення стійкого розвитку підприємств. *Інноваційна економіка*. 2013. № 3. С. 97–100. URL: <http://surl.li/lbffff>
5. Степаненко Т. О. Теоретичні та методичні засади сталого розвитку підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія «Економіка і управління»*. 2020. Т. 31. № 6. С. 136–141. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-6-23>
6. Смачило І. І. Механізм управління сталим розвитком підприємств харчової промисловості : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Тернопіль, 2011. 235 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1885/3/dis.pdf>
7. Нижеголенко К. С. Теоретико-методичний підхід до розроблення та формування еколого-збалансованої моделі економічного розвитку аграрного сектору. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 4. С. 72–78. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2020-70-12>
8. Тендюк А. Впровадження стандартів сталого розвитку бізнесу. *Економічний форум*. 2023. № 4. С. 102–108. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-4-13>
9. Сергєєва О. В. Методика оцінки економічної стійкості торговельних підприємств. *Торгівля і ринок України*. 2008. Вип. 25. Т. 1. С. 127–135.

REFERENCES

- Hrytsyna, L. "Pryntsy py staloho rozvytku pidprijemstv: porivnialnyi analiz" [Principles of Sustainable Development of Companies: Comparative Analysis]. *Ekonomichnyi dyskurs*, no. 1 (2017): 33-41.
- Kolesnikov, A. P. "Zasady mekhanizmu zabezpechennia stiikoho rozvytku pidprijemstv" [Principles of the Mechanism for Ensuring Sustainable Development of Enterprises]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 3 (2013): 97-100. <http://surl.li/lbffff>
- Komandrovska, V. Ye. "Teoretyko-metodolohichni osnovy kontseptsii staloho rozvytku pidprijemstva" [Theoretical and Methodological Basis of the Concept of Sustainable Development of an Enterprise]. *Ekonomichnyi visnyk*, no. 4 (2023): 157-166. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/84.157>
- Nyzheholenko, K. S. "Teoretyko-metodychnyi pidkhid do rozroblennia ta formuvannia ekoloho-zbalansovanoi modeli ekonomichnoho rozvytku ah-rarnoho sektoru" [Theoretical and Methodological Approach to the Development and Formation of Ecologically Balanced Model of Economic Development of the Agricultural Sector]. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia*, no. 4 (2020): 72-78. DOI: <https://doi.org/10.32836/2521-666X/2020-70-12>
- Serhieieva, O. V. "Metodyka otsinky ekonomichnoi stiikosti torhovelnikh pidprijemstv" [Methodology for Assessing the Economic Sustainability of Trading Enterprises]. *Torhivlia i rynek Ukrainy*, vol. 1, no. 25 (2008): 127-135.
- Skopenko, N. S., and Kohut, O. O. "Teoretychni ta praktychni aspekty zabezpechennia stiikoho rozvytku pidprijemstv v suchasnykh umovakh" [Theoretical and Practical Aspects of Ensuring Sustainable Development of Enterprises in Modern Conditions]. *Efektivna ekonomika*, no. 1 (2022). DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.1.5>
- Smachylo, I. I. "Mekhanizm upravlinnia stalym rozvytkom pidprijemstv kharchovoi promyslovosti" [Mechanism of Management of Sustainable Development of Food Industry Enterprises]. Ternopil, 2011. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/1885/3/dis.pdf>
- Stepanenko, T. O. "Teoretychni ta metodychni zasady staloho rozvytku pidprijemstva" [Theoretical and Methodical Basis of Sustainable Development of Enterprise]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriiia «Ekonomika i upravlinnia»*, vol. 31, no. 6 (2020): 136-141. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-6-23>
- Tendiuk, A. "Vprovadzhenia standartiv staloho rozvytku biznesu" [Implementation of Sustainable Business Development Standards]. *Ekonomichnyi forum*, no. 4 (2023): 102-108. DOI: <https://doi.org/10.36910/6775-2308-8559-2023-4-13>